

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Provincia Indiae Orientalis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66469](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66469)

PROVINCIA

INDIAE ORIENTALIS.

IN Prouincia Indiae Orientalis plurima visuntur Societatis domicilia locorum interuallis, regionibusque valde inter se disiuncta, atq. dispersa: Collegia tamen, (Iaponis insula excepta) numeratur quinque, Residentiae propriae, ac distinctae nouem; quibus Collegijs, Residentijsque alia plurima loca adiuncta sunt, in quibus nostri tanquam in missionibus rem christianam procurant. Sociorum in vniuersum trecentorum est numerus. In Collegio Goenssi habitant nonaginta, in Salsetano duodecim, in Bazainensi totidem, in Cocinensi duo, & viginti, in Malacensi, viginti, in Residētia Chaulana, quinq. in Tanensi, et Bādorensi duodecim, in Damanensi sex, in Coulanensi, & ora Trauancori octo, in Punicalensi, & ora Pescariae sexdecim, in Residentia sancti Thomae quattuor, in Aethiopica tres. his additur Amboinensis, & Sinenfis: de quibus partibus quoniam annuae litterae neque hoc, neque Superiore anno perlatæ sunt, nihil dicam in praesentia. Reliqui vero nostrorum per Prouinciam dispersi degunt. Ex hoc nostrorum numero vita decessere octo, pro quibus in Societatem sunt admissi duodecim; in his filius Comitis Aloisii, qui ante hunc Proregem Indijs cum Imperio praesuit. Ex ethnicis autem hoc anno ad Christianam Religionem conuersi sunt circiter duo millia.

Goæ nostri omnibus diebus festis, quattuor in tem-
 plis concionantur magno auditorum concursu,
 & fructu. Confessionum vero, & communionum in tē-
 plo nostro, iubilæi præsertim temporibus, festisq. præ-
 cipuis, extraordinaria frequentia est, quibus commu-
 nicantes interdum numerati sunt ad duo millia. Per
 quadragesimā sextis quibusq. feriis supplicatio habe-
 ri solet, in qua semper amplius trecenti sese flagellis
 diuerberant. Solēt etiam nostri diebus festis sub ueste-
 ram in paræcias urbanas, triremes, publicasque custo-
 dias exire christianæ doctrinæ tradendæ gratia; neque
 solum christiani instruuntur, & confirmantur, sed
 etiam Ethnici semper aliqui Christo lucrifunt. Cum
 P. Rector Collegii festo die S. Pauli, cui Goense tem-
 plum dicatum est, baptismum celebrare constituisset;
 doctrinæ magistros hortatus est, vt in eum diem ca-
 techumenos aliquot instructos, paratosque haberent;
 quod cum singuli in se recepissent, ac præstitissent, ipso
 Apostoli die quadringenti baptismo expiati sunt. Hæc
 prædam è suis faucibus eripi dæmon ægretulit vide-
 licet; legatosq. Regum Ethnicorum instigauit, vt que-
 rerentur ab se mancipia, famulosque per iniuriam ab-
 duci: qui tamen dæmonis conatus egregia cathecume-
 norum constantia, ac pietate fractus est. Hi enim in iu-
 diciū vocati, ac legibus interrogati, libere testati sunt
 sua se sponte, suæq. salutis causa ad Christi fidem ve-
 nire. Itaque sancti Pauli die omnes catechumeni lon-
 go agmine ad templum nostrum venerunt, vbi Archi-
 episcopo,

episcopo, Prorege, aliaque nobilitate inspectante baptizati sunt. Alio tempore cum naues profectioem pararet, vnus e nostris, qui macipys, remigibusq. christianam doctrinam tradebat, eos periculorum, tempestatumque monuit, quae in tam longa nauigatione adiri solent; hortatusque est, vt contra ea baptismo se munirent: cuius oratione inducti triginta nostro in templo sacro fonte renati sunt. Tertius baptismus pueris orphanis quadraginta celebratus est, quos ipsi parentes clam Goam adnexerant. Praeter hos baptismos alij multi priuatim peracti sunt: multi etiam adhuc catechismo imbuuntur; ac propediem Xalechan Mealis, Mauri Regis nepos Deo iuuante baptizabitur, ad quem ius pertinet eorum regnorum, quae Idalchan obtinet. Templum nostrum laxatum est fornicibus quibusdam exstructis; in quam aedificationem Pardaum duo milia sunt erogata. Sacrum quoque instrumentum multis ornamentis auctum, quae mille pardaum summam efficiunt.

Huic Collegio adiuncta est Residencia in Insula Choram, cuius incolae numero ad tria millia christiani omnes sunt, suaeque religionis retinentissimi: quippe qui nullum cum ethnicis commercium habere volunt, neque christianis inter ethnicos versantibus filias dant in matrimonium, ne forte barbarorum consuetudo, & vicinitas aliquid religionis puritati officiat: in Insula vero nullum omnino habitare patiuntur, qui christianis legibus, moribusque non viuat. per quam occasionem baptizati sunt hoc anno quadraginta ex ijs, qui ex vicini barbarorum regionibus ad insu-

Iam conuenerant. Mulier quædam christiana exoritur quibusdã inter ipsam, virumque controuersis ad Barbarorum regionem transfugit, seque pagodum cultui ac religioni dicauit, quæ religio apud Barbaros in eo consistit, ut mulier proposita sit omnibus, neque à Rege, aut Præfectis cogi potest, ut ad maritum reuertatur. hæc tamen vnius de nostris opera, atque industria in suorum scelerum cognitionem, ac detestationem venit, maritoque reddita est. Alia similiter mulier annis superioribus in continentem cum filiolo profugit, atque ad barbarorum ritus delapsa filium in iisdem superstitionibus educavit, qui cum annum decimum quartum attigisset, seque olim baptizatum didicisset, ad insulam redijt, honestoque matrimonio coniunctus est: idque nunc satagit, ut matrem etiam in eandem veritatis viam reducat.

COLLEGIVM SALSETANVM.

Collegij Salsetani Socij præter catechumenorum Domum, & orphanorum seminarium, sex quoque Christianorum Ecclesias administrant, in quibus Christianorum capita censentur octo millia, Rei Christianæ cursum in his partibus bella, dissensionesque plurimum retardarunt, vastata circum quaque regione, templisque omnibus succensis: quæ tamen nunc ex Dei beneficio resurgere cepit, templaque restitui, ex quibus quattuor ad tectum perducta iam sunt. Vni ex his Ecclesiis à Diuo Michaele nomen est inditum, abestque ab hostiũ finibus passuum tria millia, in cuius Archangeli festum diem

diem cum Pater celebrem baptismum apparasset, re cognita Barbari decimo quinto ante baptismū die excursionē facta templum incenderunt, aras, imaginesq. omnes disturbarūt, rati ea ratione catechumenos deterreri, remq. totam impediri posse. quod longe aliter euenit, templi enim incendio catechumenorum pietas exarsit magis, sic ut intra quindecim dies templū è ligno cōstruxerint, nouaq. tabula S. Michaelis ornarint; cuius dies festus baptismi candidatorum centum celebratus est. Quo exemplo aliæ item Ecclesiæ festis Diuorum tutelarium dies solemnī aliquo baptismi celebrare solent; baptizatiq. sunt hoc anno amplius sextēti, adeoq. est auctus Christianorum numerus, ut ad sex illas Ecclesias alias quattuor adiungere necesse fuerit. Porro in gentiliū conuersionibus, ac baptismis multa quotidie accidunt admirabilia, quæq. Dei prouidentia maxime declarant. Fratre vno catechismum populo explicante ex auditoribus quidam subito morbo correptus ad terram corruit, cumq. omnium iudicio mors instare videretur, omni festinatione euocatus est P. Rector ut illum baptizaret. mirum dictū. simulatq. salutarī aqua perfusus est, sanus vigenq. surrexit. Alius cum ex palmæ arbore decidisset, eoq. casu grauiter afflictus semianimis iaceret, baptismum postulauit; quo expiatus illico in cælū migravit. Adolescens est quidā annos natus quattuordecim in Collegio Goësi olim nostrorum disciplina institutus. is ad matrem seruitute eximendam clam omnibus in Maurorum regionem profectus, paucis post diebus eam in patriam perduxit, vbi cum anus in grauem morbum incidisset, filius

christianis præceptionibus (gentilis enim erat) instituit, unumq. de nostris accersuit, qui eam baptizaret qua baptismo suscepto postero die vita sancta est, matrisque suus filius secutus est non lacrimans, ut ceteri, sed Dei optimi maximi in matrem misericordiam, pietatemque prædicans.

COLLEGIUM BAZAINENSE CVM
Residentijs Septentrionalibus.

Bazaini res christiana procuratur à nobis diligenter, atque ad Ecclesiam hoc anno aggregati sunt circiter ducenti. Habent etiam nostri potestatem à Proregibus suscipiendi pueros, qui parentibus orbantur, ut eos christianis præceptis, moribusque instituunt, ac baptizent. Accidit autem hoc anno, ut pueri quattuor parentibus orbarentur, quos cum affines ethnici in paterna religione retinere vellent, tamè summa nostrorum contentione perfectum est, ut pueri in domum catechumenorum reciperentur, qui postea magna ipsorum voluptate, gaudioque baptismum susceperunt; quod ipsimet pueri cum interrogarentur, ingenue præseferbant. Baptizatus est etiam quidam natu iam grandior, qui prima ætate cum parentibus captus à Turcis, & in servitutem abductus, matris institutione christianam religionem animo semper retinuit, nactusque fugiendi occasionem, de matris consilio ad hanc christianorum urbem profugit, ac baptismi sacramento ad Ecclesiam adiungi voluit. Ad conciones, confessiones, communionemque magnus concursus fieri solet: natali
quidem

quidem certe B. Virginis die septingenti in nostro templo communicarunt.

In alijs Residentijs christianorum numerus crescit in dies. In Fanaensi enim baptizati sunt circiter sexaginta: par numerus fuit in Trinitatis, ac S. Ioannis Residentijs. In Bandoresi autem cathecumeni numerantur octingenti, quorum baptismus propediē Deo dante celebrabitur.

COLLEGIUM COCINENSE.

Cocini baptizati sunt hoc anno centum, inter hos adolescens Hebraeus annum agens decimū octavum, quem paullo post secuta mater est, ac propediē idem etiam fratrem facturum speramus, ante hos soror ad Christi fidem venit, & christiano cuidam honesto, ac locupleti viro collocata est. horum omnium baptismus, quoniam familia inter suos nobilissima est, cū solemnī apparatu, & caerimonia est peractus. Conciones magno numero auditorum, & fructu frequentantur, cum enim aliquando concionator ad benignitatem in pauperes populum esset cohortatus; mulieres duæ eo ipso die vocatis Misericordiae sodalibus, altera quadringentos, altera octingētos Pardaos dedit, qui pauperibus distribuerentur. Eadem frequentia ad confessiones, communionēque cernitur, ac singulis mensibus in nostro templo quingenti circiter communicant. quam ob causam templum laxari omnes cupiunt, atque in eā rem pardai duo millia sexcenti collati sunt: ad templi vero ornatum mille, & sexcenti.

Huic

100 Huic Collegio tres adiunctæ sunt Residentiæ, quarum prima V aipicotta dicitur in montibus sita, quindecim ab Cocino in septemptrionem passuum millibus, in qua Christiani habitant, quos à Diuo Thoma primum conuersos ferunt, qui tamen cum religione Christiana plurimos postea errores ex Nestoriana hæresi hauserunt: à quibus erroribus nostrorum cura, & diligentia paulatim abducuntur: nam, & nostris confitentur, & filios ipsidem baptizandos deferunt: ipsi etiam Casanari (sic enim Sacerdotes vocant) missam ritu Romano celebrare addiscunt.

101 Altera Residentia est in regno Mutertis, pari ab Cocino in Meridiem passuum interuallo, in qua templum anno superiore constructum est, quo annos duodecim caruerant, dum eius ædificandi potestatem ab Rege impetrare non possent. anno vero Superiore Rex non solum templi exstruendi potestatem fecit, sed etiã materiã necessariã ex Pagodũ suorum lucis cædi iussit, permisitq. ut qui vellent christianã religionem suscipere, nostris insuper dedit potestatem pœnis coercendi christianos, qui christianis moribus non viuerent. Itaq. templum summis Etnicorum, et Christianorum studijs perfectum est, quod cum aliquando inuisisset Rex, eius formam laudauit plurimum, iussitque ornari prout Dei Domum deceret. Incidit templi confectio sub festum S. Andreæ Apostoli, quare de eius nomine templum est appellatum; erga quem Apostolum non solum Christiani, sed ipsi etiam Barbari præcipua religione afficiuntur, cuius precibus, meritisque quæ petunt impetrare se testantur. Ethnicus quidam, cum

rem

rem sibi carissimã amississet, mouit si recuperasset, certam se pecuniæ summam Sancto daturum; itaque re inuenta ad templum venit, & pecuniam obtulit. Inter eos qui in construendo templo laborant, Faber est quidam lignarius Ethnicus; is, cum aliquando multo adhuc die ab opere domum, quæ longe aberat, discedere uellet, rogatus est ab Lusitano quodam, ut quoniam diei tantum superesset, paulum produceret laborem, cui faber uereri se respondit, ne quid sibi aduersi contingeret, si noctu iter faceret. An tu, inquit Lusitanus, ignoras, quis, quantusque sanctus sit Andreas, cuius templum exstruis? & quod incommodum tibi intra hoc tempus accidit? cum Faber negaret, quin tu, inquit, Lusitanus laborem prosequere, ac D. Andreæ opem tibi semper præsentem fore confidito: hac oratione inductus faber ad opus rediit, cumque sub uesperam discessisset, in itinere serpens uenenata ipsius pedes circumplicauit: quare ille perterritus D. Andream inuocauit, statimque eum serpens reliquit. Alio tempore cum ethnici quidam die festo piscarentur, neque quidquam caperent, ceperunt (ut est genus hominum superstitiosum) eius rei culpam in templi constructionem conferre: quod cum Patri nunciatum esset, conuocatis ad se piscatoribus, fallimini, inquit, si existimatis tēpli uicinitatē piscatui officere: iccirco autem nullos pisces cepistis, quod festos dies non colatis; quod si ceteris diebus piscaremini, caperetis utique. paruerunt illi, cumq. die in sequenti piscatum iuissent, magnam vim piscium ceperunt.

Tertia

Tertia Residencia S. Iacobi est in Palucte, cuius templum ante annos duodecim constructum est. Christiani omnes fere sunt; propterea quod singulis annis ad Christum adiunguntur aliquot: hoc autem anno ipsius Apostoli festo die baptizati sunt centum.

ORA TRAVANCORI,

& Pescariae.

IN ora Trauancori, quae ad Comorini vsque promontorium patet in longitudinem passuum millibus quinque, & septuaginta, Christianorum Ecclesiae numerantur viginti quatuor: in ijs censentur Christiani ad nouē millia, in quibus tum erudiendis, tum a tyrannorum vexatione tuendis nostri plurimum laborant. D. Andreæ templum in Paimeli tribus ab Coulano passuum millibus bis hoc anno ab ethnicis euersum est: quod tamen facta reaedificandi potestate breui restituetur. In alio item loco vicino; cui Parū nomē est, et in quo Christianorum visitur pagus, templi aedificandi potestas impetrata est, quam decem ipsis annis impetrare non potuerant.

Eadem studia nostrorum, fructusque idem constitit in ora Pescariae, in qua hoc anno generales confessiones auditae sunt mille quingentae quinquaginta, multi communicarunt: quanquam ad id sacramentum, non nisi lente probati admittuntur; tamen festis praecipuis ducenti ferme communicant; die vero Epiphaniae in prima noui cuiusdam Sacerdotis Missa communicarunt ad trecentos, itaque restitutiones fraudatae pecuniae

nae

nix multæ sunt factæ; repertæque sunt mulieres, quæ
 suo se labore maritis victum quæsituras pollicerentur,
 si accideret, ut ob restitutiones ad inopiam redigeren-
 tur. Solent etiam aliqui præcipuæ auctoritatis viri, aut
 qui magistratu funguntur, cum ad confessionem veniunt
 eorum veniam quæ commiserint palam petere à populo;
 quod tres hoc anno magnæ dignitatis viri singulari cum
 exemplo præstitere. Tempia, Crucesq. in summa sunt
 veneratione non solum apud Christianos, sed etiã apud
 ipsos ethnicos, qui ex mediterraneis regionibus ad Cru-
 ces adorandas veniunt; eisque magna dona offerunt;
 sunt etiã qui patriis versibus vario metro conscriptis
 Sanctissimæ Crucis laudes celebrant, itaq. ex collatis
 eleemosinis heremitorium P. Prouincialis iussu con-
 structum est amplius mille paruum sumptu. In oppi-
 do item Tutucuriri, quod præcipuum est tractus illius,
 templum B. Virgini Pietatis fabricatum est ex elee-
 mosinis, quæ ad summam perueniunt septingentorum
 aureorum, multisque preciosis muneribus ornatum: in
 eo templo festo die Niuum res diuina primum cele-
 brata est, communicaruntque circiter sexcenti. Curat
 etiam nostri publicum valetudinarium, ad quod ex
 tractu vniuerso ægroti confugiunt, ad quos sustentan-
 dos hoc anno ducentorum viginti aureorum eleemosi-
 na corrogata est. Quadragesimæ tempore P. Rector
 in Manar insula cum aliquot de nostris versatus est,
 ac plurimorum confessiones audiuit, neque sine fru-
 ctu, qui cum in alijs, tum in viro quodam nobili ma-
 xime enituit, cui non petenti cum aurei quingenti es-
 sent oblati, recusauit accipere, quod suspicaretur eos
 iccirco

iccirco sibi dari, vt contra ius ei, qui dabat fauere cogeretur. Alius similiter vir nobilis cum magnam pecuniam haberet, qua tamen nostris erat suspecta, eius rei veniam à populo postulauit; & quoniam tunc necessarium iter habebat, singrapha de restitutione cauit. Idem Rector cum totam illam oram P. Prouincialis mandato lustraret, & ad quoddam oppidum appropinquaret, obuiam ei ad nouem passuum millia processit vir quidam primarius, & christianus, qui tamen pessimis moribus christiani nomen magna cum omnium offensione dedecorabat: & quo licentius absque metu nostrorum omni impuritati se traderet, multos annos à patria absueratis tunc diuinitus permotus Patri obuiam factus ad ipsius genua accidit, eique se totum commisit, ac tradidit, quem Pater cognita hominis humilitate, ac Superioris vitae detestatione ad gratiam, & amicitiam admisit. Alterius quoque oppidi ciues cum nescio quod flagitium commisissent, atque ob eam causam ad eos Pater nollet accedere, praecipui quique, ac multi è plebe Patrem conuenerunt, seque in eius potestate fore dixerunt, id vnū orantes ne Missa, concione, alijsq. christianorū exercitationibus priuarentur.

RESIDENTIA AETHIOPIAE.

EX ijs omnibus, qui cū P. Andrea in Aethiopiam iuerunt, tres tantum superstites sunt aetate prope confecti, quorum labor omnis, & industria ponitur in quingentis catholicis tuendis conseruandisque dum
vel

vel Regio illa ad catholicam Ecclesiã redeat, vel multitudo illa christianorum ad Indiam transferatur, ne diutius inter tot schismaticos, Maurosque ipsorum Fides, ac religio periclitetur.

MISSIO AD REGEM MOGOR.

ANnus est tertius, cum Rex Mogor, qui inter Gangem, & Indum in Septentrionem late imperat, missis ad Proregem Archiepiscopum, & P. Prouincialem litteris aliquot è nostris ad se euocauit studio, ut ipse dicebat, veritatis cognoscendæ: missique sunt tres, quos ille extra ordinarijs beneuolentiæ signis excepit, semperque habuit apud se, sermonesque de religione auribus libentissimis accipiebat. Cum autem res longius duceretur, nec aliquis exitus illius missionis ostenderetur, veritus est P. Prouincialis, ne illa omnia à Rege ficto studio, ac simulata beneuolentia fierent; eoque magis quod gentis illius nobilissimique vino maxime, & libidini dediti sunt: quæ duæ res mentem occæcant plurimum, ne veritatis lux videri possit. Itaque vnum ex ijs Patribus per litteras, ad se reuocauit, ut rem totam certius cognosceret: cùm autem is rem multo magis dubiam retulisset, etiã reliquos duos Patres reuocare constituit, ratus fore, ut vel sic suũ Rex animũ aperiret. Quo tempore nostris redditæ sunt à P. Prouinciali litteræ, Rex legationẽ ad Regẽ catholicũ adornabat, qua illi nouã Regnorũ possessionẽ gratularetur, vnũq. de nostris cũ legatis mittere decreuerat, cui se comisisse dicebat, quæ maioris mo-

ris mo-

ris momēti essent. Quæ omnia etsi ficta esse apparebat
 (eo enim ipso tempore Damanum, quod castrum in Lu-
 sitanici Imperij finibus positum est, summa vi oppugna-
 bat) visa tamen est P. Provinciali opportuna occasio
 P. Rodulsum Aquam viuam recuperandi, quem ex
 omnibus Rex habebat carissimum, nec ulla ratione ab
 se dimittere volebat. Itaque egit cum Prorege, vt ad
 Regem Mogor scriberet, vt cum legatis P. Rodulsum
 mitteret; cumque P. Rodulfus discedendi pote-
 statem peteret à Rege, negauit scilicet, ac
 se potius legationis mittendæ consi-
 lium omne abiecturum dixit.

Quare expectamus ad-
 huc quem tandem
 exitum hæc
 missio
 sit habitura.

